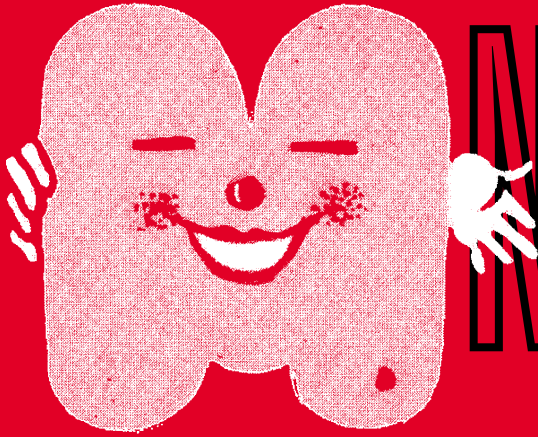

MUSEUMJOURNAAL

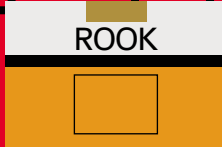

№21

PIERKE IN DE BINNENTUIN

HET MUSEUMJOURNAAL IS EEN UITGAVE VAN HET HUIS VAN ALIJN EN DE VRIENDEN VAN HET HUIS VAN ALIJN VZW EN VERSCHIJNT 2X PER JAAR

- 2 WOORD VOORAF
- 3 EXPO GENTSE FEESTEN
- 6 55 JAAR GENTSE FEESTEN EN
- 8 35 JAAR KOEN VERGAUWEN EN
- 10 20 JAAR VRIENDEN VAN ALIJN
- 13 GROOT VRIENDENFEEST
- 14 HUISMEDEDELINGEN
- 15 VERWACHT: EXPO →
- 18 VRIEND WORDEN
- 19 VOLG DE ACTIVITEITEN OP DE VOET

IN FIZ
PASSIE

VOOR
PIERKE

HET HUIS VAN ALIJN WORDT GESUBSIDIEERD DOOR DE STAD GENT EN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP
V.U. ANNELIES STORMS, BOTERMARKT 1, 9000 GENT
DRUK SINTJORIS, OOSTAKKER
GRAFISCH ONTWERP RANDOALD SABBE

Afgelopen december opende het Huis van Alijn de deuren van de nieuwe hoofdtentoonstelling. Op hetzelfde moment opende ook het vernieuwde museumcafé. Het werd een mooi openingsfeest waarbij minister Sven Gatz de werking van het museum en van de Vrienden volop prees.

De nieuwe hoofdtentoonstelling zet de evolutie van rituelen, tradities en gewoontes in het dagelijks leven vanaf de 20ste eeuw centraal. Het vieren van een verjaardag, geboorte of huwelijk, het rouwen bij een afscheid, ochtend- en avondrituelen vroeger en nu, het zijn maar enkele thema's die belicht worden. Deze Speciale Editie van het Museumjournaal bevat een middenkatern gewijd aan de nieuwe hoofdtentoonstelling.

Ook het vieren van een jubileum is een belangrijke traditie. Dit jaar vallen er nogal wat jubilea en verjaardagen te vieren in het Huis van Alijn. Zoals de traditie het wil, laten we dat niet onopgemerkt voorbijgaan! De Vrienden van Alijn bestaan dit jaar 20 jaar. Kleinschalig gestart uit liefde voor het museum groeide deze ledenorganisatie uit tot een actieve vereniging met meer dan 700 leden. De Vrienden zorgen ook dit jaar weer voor de programmatie en organisatie van de Gentse Feesten en Patersholfeesten in de binnentuin. Zonder de samenwerking met de Vrienden zou het Huis van Alijn niet het dynamische museum zijn dat we kennen. Dit jubileum vieren we tupe tegoare met een Groot Vriendenfeest! Noteer alvast 22 september in je agenda.

Geen Gentse Feesten zonder Pierke van Alijn in de binnentuin. Dit jaar al voor de 55ste keer aan de Kraanlei. Al vele generaties kinderen beleefden er de avonturen van Pierke. Velen die als kind zelf naar Pierke kwamen kijken, komen nu met hun (klein)kinderen genieten. De vrijwilligers achter de schermen bij Pierke maken van elke voorstelling een magisch moment. Koen Vergauwen, drijvende kracht achter Pierke van Alijn doet dit al 35 jaar en dat mag niet onopgemerkt blijven. Daarom zetten we hem en de poppenspelers in de kijker. Proficiat Koen en co!

De Vrienden en Pierke van Alijn zijn de hoofdrolspelers tijdens de Gentse Feesten in de binnentuin, maar de Gentse Feesten zelf hebben ook een jubileum te vieren; dit jaar vinden ze voor de 175ste keer plaats. Naar aanleiding van 175 jaar Gentse Feesten kan je in het museum de expo GENTSE FEESTEN bezoeken. Het Huis van Alijn is de uitgelezen locatie voor deze expo. De binnentuin van het museum is één van de oudste actieve feestenpleinen. In de collectie worden affiches, foto's, objecten en bewegend beeld over de Gentse Feesten bewaard. Bovendien heeft het Huis van Alijn intussen zelf een rijke grafische collectie van Gentse Feesten-affiches en -programma's uitgebouwd.

Kortom, dit is een extra feestelijk museumjournaal met veel feestvarkens in de kijker! Niet alleen een dikke proficiat aan alle jubilarissen, ook een welgemeende merci voor jullie aanstekelijk enthousiasme!

En dan nu tijd om te feesten...

Ann Van Nieuwenhuyse
Directeur

Els Veraverbeke
Conservator

Het Museumjournaal is een initiatief van het Museum en de Vrienden van Het Huis van Alijn. Het verschijnt tweemaal per jaar. Het geeft toelichting bij museumprojecten en biedt inzicht in de werking van de Vriendenvereniging. De inhoud verschilt van de nieuwsbrieven die Vrienden ontvangen. De nieuwsbrieven brengen leden op de hoogte van openingen van tentoonstellingen, uitstappen, lezingen en workshops. Het Museum-journaal is meer informatief van aard en biedt langs deze weg de gelegenheid aan niet-leden of toevallige museumbezoekers om te vernemen wat ons bezighoudt.

Je wil op de hoogte blijven van al onze activiteiten?
Meld je aan voor de Nieuwsbrief op huisvanalijn.be.

GENTSE FEESTEN EXPO

HUIS VAN ALIJN

GENTSE FEESTEN 14-22.7 2018

Openingsstoet 1988, collectie Huis van Alijn

Expo GENTSE FEESTEN © Michiel Devijver

collectie Huis van Alijn

Openingsstoet 1988, collectie Huis van Alijn

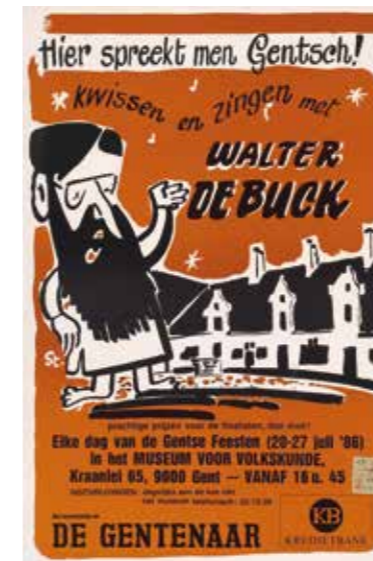

Gorki © Patrick Henry

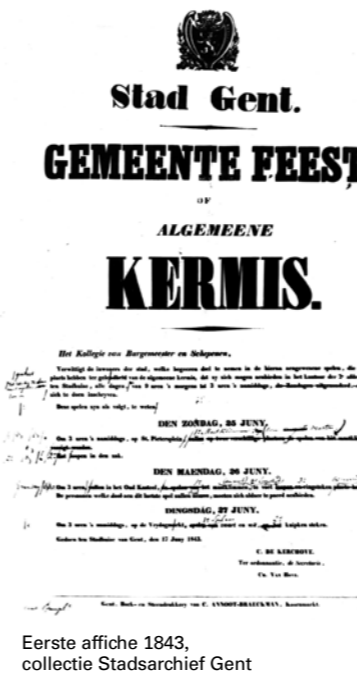
De Gentse Feesten zijn een ijkpunt in de levens van vele generaties feestvierders. Dit jaar al voor de 175ste keer! Lang voor Walter De Buck in 1969 het gezicht werd van de feesten bij Sint-Jacobs, was Gent al het toneel van een jaarlijks terugkerend feest. In 1843 verenigden tientallen Gentse wijk- en buurtfeesten zich onder invloed van de Gentse industriële burgerij tot één groot Gemeentefeest.

175 jaar later feest de stad helemaal anders dan bij de eerste editie in 1843. De expo GENTSE FEESTEN belicht een groots en veelzijdig volksfeest. Of hoe het feestgedruis de tijdgeest weerspiegelt, met de stad en het publiek in de hoofdrol.

De expo toont een rijke verzameling affiches en programma's, foto's, filmfragmenten en interviews met persoonlijke verhalen, van vroeger en nu. Ze herinneren niet alleen aan belangrijke mijlpalen, maar tonen de evolutie en dynamiek van de stad, de feesten en hun publiek.

collectie Huis van Alijn

Eerste affiche 1843, collectie Stadsarchief Gent

BINNENTUIN

3x *Gratis* FEESTMUZIEK

- Terras open 10:00-14:00
- Muziekoptredens 11:00-13:00
- zo 15.7 Koninklijke Harmonie Sint-Cecilia Bassevelde
- za 21.7 Harmonie Guy Duijck Evergem
- zo 22.7 Harmonie De Neerschelde Gentbrugge

Op de andere voormiddagen is er geen programma voorzien, dan zijn museumcafé en terras gesloten (za 14, ma 16, di 17, wo 18, do 19 en vr 20 juli). Het museum is steeds open 10:00-18:00.

9x POPPENTHEATER MET PIERKE VAN ALIJN

- 15:00-16:30 (toegang en terras vanaf 14:30)
- Openluchtvoorstelling (publiek onder tenten) max 350 personen. Vanaf 3 jaar.
- Tickets €5 via www.uitbureau.be of T 09 233 77 88, Veldstraat 82b, Gent

- za 14, zo 15, ma 16.. De toeter van Palloeter
- di 17, wo 18..... Rammenas die nieuwsgierig was
- do 19, vr 20..... De drie wensen
- za 21, zo 22 ..... Barend de beer

9x *Gratis* SCHONE LIEDJES@ALIJN

- Terras open (na Pierke van Alijn) 16:30-19:00
- Muziekoptredens 17:30-18:30
- za 14.7 Bruno Deneckere & Guests
- zo 15.7 Clean Pete (NL)
- ma 16.7 Bel Ayre
- di 17.7 Meeester Tanghe
- wo 18.7 Birds That Change Colour
- do 19.7 Filip de Fleurquin & Compagnons des Collines
- vr 20.7 Belcirque
- za 21.7 Skyblasters
- zo 22.7 Bruno Deneckere & Guests

EXTRA!
Kantclub Sint-Katelijne demonstreert haar kunnen. Te gast van zo 15.7 t.e.m. zo 22.7, elke dag, 10:00-12:00.

Doe mee! Wie gooit het hoogste aantal ogen in de teerlingenbak? zo 15.7, za 21.7, zo 22.7, 11:00-13:00.

KRAANLEI 65 GENT
T 09 235 38 00
INFO@HUISVANALIJN.BE
HUISVANALIJN.BE

IN HET MUSEUM

Het museum is open (ook op woensdag!) 10:00-18:00
Tijdens de Gentse Feesten: Gratis voor Gentenaars

RONDLEIDING EXPO GENTSE FEESTEN

Bezoek de expo samen met gids en sluit af op de Gentse Feesten met nen botram mee uufflakte en een pintje.

- za 14, zo 15, do 19, vr 20, za 21, zo 22.7, 16:00-17:00
- Tickets €8 / €4 voor Vrienden van het Huis van Alijn
- Reserveren info@huisvanalijn.be of T 09 235 38 00

Gratis **ZOEKTOCHT (4+)(7+)**
Ontdek op de tast de splinternieuwe museumkamers van het Huis van Alijn. Voel en vind de Schat van Vlieg!

PATERSHOLFEESTEN 10.8-12.8 2018

- Terras open
- vr 19:00-00:00, za 10:00-00:00, zo 10:00-20:00
- Muziekoptredens
- vr & za 20:30-22:30, zo 15:30-17:30
- vr 10.8 Bruno Deneckere & His New Friends
- za 11.8 Antwerp Gipsy-Ska Orkestra
- zo 12.8 Noa Pollo Jazz

Expo GENTSE FEESTEN © Michiel Devijver

Vlaspoppenworp © Arne Loccufier

Het Huis van Alijn heeft een bijzondere band met de Gentse Feesten. Sinds het museum zich in 1962 in het Kinderen Alijnshospitaal aan de Kraanlei vestigde, is de binnentuin een hotspot tijdens de Gentse Feesten. Al 55 jaar gaan feestgedruis en museumwerking hand in hand.

Lange tijd organiseerde het toenmalige Museum voor Volkskunde traditionele volksspelen in de binnentuin. In de jaren 1980 kwamen mensen van ver om de optredens van 'Moereloere' te zien, een cabaretgroep die 10 dagen lang het beste van zichzelf gaf tijdens de Gentse Feesten, in de binnentuin en daarbuiten. Van toen dateert ook de traditie om boterhammen met Gentse kop te serveren.

In 1998 werden de Vrienden van het Huis van Alijn opgericht, een vrijwilligersorganisatie die van bij het begin een heel belangrijke rol heeft gespeeld in de organisatie van de Gentse Feesten. Sinds 2014 nemen zij de volledige programmatie en organisatie op zich. Elke editie staan er meer dan 100 vrijwilligers paraat!

Naast de vele vrijwilligers zijn het terras, de muziek, Pierke van Alijn, en veel humor en leute sinds vele jaren de hoofdingrediënten voor een geslaagde Gentse Feesten in de binnentuin.

Pierke van Alijn

Tijdens de 55 jaar Gentse Feesten in de binnentuin is er één constante. In de namiddag stroomt de binnentuin vol enthousiaste kinderen. Zij komen er voor de avonturen van Pierke. De geschiedenis van Pierke van Alijn begint bij het Spelleke van de Muide dat vanaf de jaren 1920 tijdens de vakanties en de Gemeentefeesten in het Caermersklooster te zien is. Daar is ook het Museum voor Folklore gevestigd en vanaf 1942 wordt binnen de museumwerking 't Spelleke van Folklore opgericht. Na de verhuis van het museum naar de huidige site aan de Kraanlei in 1962, krijgt Pierke zijn vaste plek op de museumzolder. Bovendien palmt hij sindsdien jong en oud in tijdens de Gentse Feesten in de binnentuin. "Pierrrke!", roepen de kinderen massaal als de slechterik op het toneel verschijnt. Vanaf de jaren 1960 is er ook de beroemde Pierkestombola. Meer dan 20 jaar is deze tombola een groot succes; de hoofdprijs is dan ook een echte Pierkespop met poppenkast!

De openingsstoet

Tussen 1974 en 2014 werden de Gentse Feesten elk jaar geopend met de Gentse Feesten Parade. Deze populaire openingsstoet werd op initiatief van het toenmalige Museum voor Volkskunde opgestart. Hij vertrok én eindigde steevast aan het museum aan de Kraanlei. Het was een ludieke optocht doorheen de stad waar tal van verenigingen aan deelnamen. De stoet was een blauwdruk van het culturele leven in de stad en gaf een voorsmaakje van wat de Gentse Feesten te bieden hadden. Lange tijd was het ook traditie om op de vooravond van de feesten, op vrijdagavond, in de binnentuin van het Huis van Alijn op de komende feestweek te klinken.

1985

1990

1991

2016

Tijdens de Gentse Feesten in de binnentuin van het Huis van Alijn is Pierke één van de hoofdrolspelers. Elke dag beleven talrijke kinderen zijn avonturen. Achter de schermen betekent dit een drukke periode voor de poppenspelers. Wij spraken met poppenspeler en vrijwilliger Koen Vergauwen, die dit jaar een jubileum te vieren heeft.

2018 is een jaar van jubilea. De Gentse Feesten bestaan 175 jaar. Al 55 jaar worden ze gevierd in de binnentuin van het museum. Pierke van Alijn gaat zijn 55ste speelstreek in en Koen draagt daar al 35 jaar met hart en ziel aan bij.

Pierke van Alijn is de opvolger van het Spelleke van Folklore, dat in 1942 binnen de museumwerking werd opgericht. Het Museum van Folklore was toen nog in het Caermersklooster aan de Lange Steenstraat gevestigd. Al in de jaren 1940 werden er tijdens de Gentse Feesten extra vertoningen georganiseerd. Wanneer het museum verhuist naar de huidige site aan de Kraanlei neemt Pierke zijn intrek op de museumzolder, waar je hem vandaag nog steeds kan vinden. Tijdens de Gentse Feesten werden aanvankelijk ook voorstellingen op de zolder georganiseerd, maar nog in de jaren 1960 kreeg Pierke zijn podium in de binnentuin.

Koen Vergauwen raakte betrokken bij Pierke van Alijn via zijn broer Dolf. Chris Verhulle en Dolf Vergauwen waren samen met Marc Depuydt in de jaren 1980 de bezielers van het poppentheater. Bij een voorstelling was er een poppenspeler te kort en Dolf vroeg zijn broer Koen om mee te spelen. Zijn eerste rol was een beer. "Ik ben een hele dikke bruine beer", met deze zin startte de poppenspelcarrière van Koen. Sindsdien speelde hij op regelmatige basis mee, zeker wanneer Dolf ziek werd, nam hij geregeld zijn rol over. Lange tijd vormde Koen samen met Jan Deleu het duo achter Pierke. Wanneer Jan in 2009 stopt, neemt Koen de fakkel van Pierke's rol over en slaagt hij er in een nieuw bevolgen team vrijwilligers samen te stellen die wekelijks vol overgave de avonturen van Pierke spelen. Gedurende de 35 jaar dat hij bij Pierke speelt, heeft hij een paar generaties kinderen zien passeren en zag hij ook achter de schermen veel veranderen. Improvisatie is er nog altijd, maar waar hij in zijn beginjaren enkel wat plotlijnen op een bierkaartje had staan, zijn vandaag de verhaallijnen van de stukjes mooi uitgeschreven.

Koen is niet alleen een bevolgen poppenspeler, hij zette zich in de jaren 1980 mee in voor de algemene programmatie tijdens de Gentse Feesten in de binnentuin. Hij was één van de drijvende krachten achter de Pierkestombola en introduceerde de roemrijke botrammen mee uufflakke op de binnentuin. Tijdens de voorstellingen van 'Moereloere' ging hij op theaterse wijze rond in het publiek om deze boterhammen aan te prijzen. En Koen werd het boegbeeld van Pierke tijdens de Gentse Feestenstoet, waar hij in een Pierkeskostuum de voorstellingen aanpreeft.

Pierke is niet alleen een vaste waarde tijdens de Gentse Feesten. Van oktober tot mei speelt er elke week minstens één voorstelling op de museumzolder. Pierke van Alijn is voor het museum van onschatbare waarde. Bij het uitwerken van een masterplan voor een toegankelijker museum krijgt Pierke dan ook een prominente plek.

1992

2017

20 JAAR VRIENDEN VAN ALIJN

De Vrienden bestaan 20 jaar! In de loop der jaren groeide de kleine vriendenkring uit tot een grote vrijwilligers- en ledenorganisatie die gedreven werkt aan het ondersteunen van de museumwerking, het bevorderen van de publieke belangstelling, het verzamelen van fondsen voor het museum, en het uitbouwen van een vrijwilligerswerking rondom het Huis van Alijn.

Hoe het begon

Het was toenmalig conservator André Vanhove die in 1998 een aantal mensen rondom zich wist te enthousiasmeren om een vzw op te richten die het museum in zijn werking kon ondersteunen. Meteen werd ook het museumcafé in het leven geroepen. Een kleine ruimte in het museum werd daarvoor vrijgemaakt en voorzien van een toogje en een aantal cafétafeltjes. Een paar vrijwilligers stonden in voor de dagelijkse uitbating. Niet alleen de museumbezoekers maar ook de buurtbewoners waren van bij het begin welkom in het 'Cafeetje van 't Museetje'. Al gauw vormde zich een vaste kern van regelmatige bezoekers en sympathisanten. Intussen had André Vanhove de fakkel doorgegeven aan Sylvie Dhaene die het Museum voor Volkskunde omdoopte naar Huis van Alijn en er tot 2014 conservator bleef. Na het overlijden van André Vanhove in 2001 verscheen Arthur Schiepers op het toneel als voorzitter van de Vrienden. Onder zijn bezielde leiding groeide de vereniging verder uit. Samen met de bezoekerscijfers van het museum steeg ook het bezoek aan de museumherberg. Tal van toeristische gidsen en brochures begonnen het museumcafé en terras aan te prijzen als een niet te missen plaats bij een stadsbezoek. Intussen werd ook een Spaarkas in de schoot van de Vrienden opgericht. Na een aantal jaren werd de museumherberg uitgebreid met een tweede ruimte. Parallel met de komst van meer bezoekers groeide ook het aantal vrijwilligers. De Vriendenkring groeit uit tot een bloeiende organisatie die het Huis van Alijn financieel en logistiek ondersteunt en die zelf ook een boeiend en internationaal activiteitenprogramma aanbiedt. Een team van vrijwilligers baat nog steeds dag in dag uit het café uit. Daarnaast zijn er ook vrijwilligers actief in het bestuur en het secretariaat van de organisatie. Andere vrijwilligers zetten zich in voor de organisatie van de uitstappen en de activiteiten, nog anderen verzorgen de administratie of staan in voor het financieel beheer en het archiefbeheer.

EEN NIEUW JAAR

De vernieuwde hoofdtentoonstelling legt gewoontes, tradities en rituelen bloot die herinneren aan een recent of verder verleden. Het museumverhaal neemt je mee doorheen een rijke collectie objecten, foto's, geluid en bewegend beeld en toont dat alledaags allerminst gewoon is.

MUSEUM VAN HET DAGELIJKS LEVEN

JANUARI

1

Een nieuw jaar, een nieuw begin. Het Huis van Alijn neemt je mee door de verschillende fasen van een mensenleven. In elke kamer focussen we op een ander facet. Want alledaags is allesbehalve gewoon. Dagelijkse gebeurtenissen bepalen het ritme van ons leven. Dagen worden weken, maanden worden jaren.

Lange tijd wordt het begin van de lente als het startschot van een nieuw jaar beschouwd. Het christendom maakt aan die heidense gewoonte een einde en roept 1 januari tot bidden boetedag uit om de besnijdenis van Jezus te vieren, een week na zijn geboorte. Maar voor velen valt nieuwjaar elk jaar op een andere dag, afhankelijk van de kalender en het geloof.

Tot diep in de vorige eeuw brengen we onze gelukwensen met postkaarten over. Door goedkopere druktechnieken en een voordeliger postzegeltarief worden die na de Eerste Wereldoorlog populair. Vooraan staan wintertaferelen, tekeningen of religieuze symbolen. Achteraan schrijven we een persoonlijke boodschap. Tegenwoordig versturen we simpelweg een sms of een bericht via sociale media.

Met knikkende knieën en bibber in de handen lezen we nog altijd onze nieuwjaarsbrief voor. En dan maar hopen op een mooi geschenk van onze ouders of peters en meters. *Van je kapoen, gelukkig nieuwjaar!*

JANUARI

22

Op deze derde maandag van januari beleven we onze treurigste dag van het jaar, de *blauwe maandag*. De meeste van onze goede voornemens zijn al gesneuveld. Het is koud. Het weekend zit erop. De wekker gaat veel te vroeg en veel te luid af.

Wat een verschil met onze voorouders, die op het ritme van de seizoenen leven. Het weer en het zonlicht bepalen de indeling van hun dag. Langzaam wordt een preciezere tijdmeting essentieel. Met de trein dendert een exacte uurregeling ons leven binnen. In fabrieken gaan we in ploegen werken.

Scholen en overheidsinstellingen houden nog altijd aan het klassieke dagpatroon vast. Steeds meer bedrijven kiezen niettemin voor glijdende werken. Het credo 'slapen, eten, werken' vult iedereen anders in.

Ook persoonlijke hygiëne en voeding winnen aan belang. Onze ochtendrituelen breiden uit. We staan op, poetsen onze tanden, nemen snel een douche. Van ijskoud water in een waskom is al lang geen sprake meer. We doorbladeren de krant en ontbijten. Granen, brood met kaas of confituur, fruit, koffie of thee.

Gelovigen beginnen de dag met een gebed. Moslims hebben de salat, joden hun tefila, christenen het angelus. Maar voor ons allemaal rinkelt de wekker altijd te vroeg en altijd te luid.

GEBOORTE

FEBRUARI

2

In de brievenbus steekt een kaartje. *Hoera, hier ben ik!* Vrienden willen de geboorte van hun kind bekendmaken. Onderaan staat een verwijzing naar de geboortelijst. Een babyborrel volgt snel. De meest voorkomende voornamen in dit land zijn Emma en Lucas, Mila en Mohammed. Niet langer Godelieve of Jozef.

De boodschap op het kaartje weerspiegelt onze kijk op geboorte. Het is een en al feest. In de kraamkliniek ontkurken we de champagne. Cake gaat de kamer rond. Suikerbonen komen in alle vormen en kleuren voor.

Onze gewoonten op het vlak van zwangerschap en geboorte wijzigen van generatie op generatie. Bolle buiken tonen we vandaag trots, we verstoppelen ze niet langer. Aan zwangerschap en seksualiteit kleeft minder taboe dan vroeger. In de islam worden kinderen op de zevende dag na de geboorte op rituele wijze gewassen. Vaak wordt dan ook het haar van de baby afgeschoren. Voor christenen is het doopsel niet meer vanzelfsprekend. Met het afnemen van het kerkbezoek is het aanzien van dit sacrament grotendeels verdwenen.

De beschermende rol van peters en meters is er nog altijd. Andere tradities blijven overeind of komen stilaan zelfs terug. Sinds enkele jaren is kraamkost opnieuw populair. We bevallen ook weer vaker thuis. Al blijft de georganiseerde kraamhulp en medische omkadering van een ziekenhuis onze voorkeur genieten.

VERHUIZEN

MAART

28

Nu de lente eindelijk is aangebroken schakelen we op het zomeruur over. Twee wordt drie. Of was het omgekeerd?

We verhuizen van onze gedeelde kinderkamer naar een eigen slaapkamer, geen dag te vroeg. Het is de eerste van vele verhuizingen. Straks mogen we van de slaapkamer naar een studentenkot. En van ons kot misschien zelfs ooit naar een eigen huis.

Verhuizen is altijd een stap in het onbekende. Bij velen maakt het onzekerheid los, nostalgie zelfs. We nemen afscheid van het vertrouwde huis, de burens, de school, de gemeenschap. In kartonnen dozen bergen we onze spullen op. Vergeelde familiefoto's, oude kleren of verloren gewaand speelgoed roepen herinneringen op. We moeten kiezen: wat nemen we mee en wat laten we achter?

Tot ver in de vorige eeuw is verhuizen een uitzonderlijke gebeurtenis. Verschillende generaties wonen onder hetzelfde dak. Geleidelijk schuiven de grenzen van onze leefwereld op. Familieleden gaan verderop in de straat wonen, aan de andere kant van het dorp, in de grote stad of in het buitenland. Maar door de mengeling van afscheid en een nieuw begin smaakt nog elke verhuizing bitterzoet.

RUSTDAG

APRIL

6

Deze eerste zondag van april toveren we elk jaar tot een 'Vlaamse hoogmis' om. De Ronde van Vlaanderen kronkelt door het landschap. We moedigen de renners aan. Eerst aan de kant van de weg, dan onderuitgezakt voor tv met een pintje in de hand.

Het aantal eucharistievieringen slinkt. Duivenwedstrijden en vinkenzettingen zijn bedreigd erfgoed. De auto blijft op stal, het zondagse pak met hoed en stropdas in de kast.

En toch is zondag nog altijd onze geijkte dag om tot rust te komen. We gaan fietsen en wandelen, bezoeken familie en dineren uitgebreider dan in de week. Of het nu een zelfgemaakt zondagsmenu—rosbief met kroketjes, appeltaart, baklava—of een afhaalmaaltijd is. Vandaag hebben we tijd. Dan mag het iets meer zijn.

De speciale betekenis van de zondag komt voort uit de christelijke traditie, maar heeft niet meer die invulling. Andere religies maken op een specifieke dag wel nog tijd voor een gemeenschappelijk gebed. De heilige dag voor joden is zaterdag, de sabbat. En op vrijdag gaan moslims bidden in de moskee.

Sinds 1905 is de zondagsrust bij wet vastgesteld. In veel gemeenten is het verboden op zondag het gras te maaien. Scholen zijn dicht, winkels slechts beperkt open. Al zijn zogenaamde 'koopzondagen' wel in opmars.

Het is een hoogdag voor jeugdbewegingen, voetbalverenigingen, buurtcafés en televisiezenders. Op zondagavond zijn de kijkcijfers traditioneel het hoogst, met populaire series, quizen en spelprogramma's.

GELUK EN ONGELUK

APRIL

13

Het bijgeloof dat rond een dag als vrijdag de dertiende hangt, legt onze kwetsbaarheid bloot. We hebben nood aan verhalen. Geloof in bovenmenselijke en natuurlijke krachten biedt ons troost en steun.

Een van de verklaringen voor de oorsprong van onze angst voor deze dag is de combinatie van vrijdag—de dag dat Jezus gekruisigd werd—en 13, het aantal aanwezigen bij het Laatste Avondmaal. Maar ook dat is relatief. In veel Spaanstalige landen is dinsdag de dertiende een dag om goed uit je doppen te kijken.

Naast de religieuze voorschriften bevat ook het volksgeloof een breed scala aan magisch-religieuze symbolen. Door de jaren heen hebben we de meest uiteenlopende gebaren, voorwerpen of planten een beschermende rol toegedicht. Een kruisteken. Een beeldje van Sint-Christoffel in de auto. Ogentroost of moedertjeszalf. Hoefijzers, kabouters, een konijnenvoet. Het handje van Fatima. Een klavertje vier.

Ze moeten ons behoeden voor ongeluk. Net als onze persoonlijke geluksbrengers: een foto, een knuffeldier of een kledingstuk. Lopen we onder die ladder door of maken we toch een ommetje? Waar de ene geluk denkt uit te puren, jaagt de andere de stuipen op het lijf.

OUDER WORDEN

MEI

7

Op 7 mei 2015 overlijdt de op dat moment oudste nog levende man van België. Hij is 106 jaar en afkomstig uit een bloemistenfamilie in Zaffelare. Zijn dood is nationaal nieuws.

Niet eens zo lang geleden zijn viergeslachten, gouden huwelijksjubilea en honderdjarigen een zeldzaamheid. Het hele dorp zet hen in de bloemetjes. In de pers komt er een uitgebreid verslag.

Tegenwoordig halen ze nog amper de krant, tenzij recordhouders zoals de man uit Zaffelare. Het is een illustratie van onze fors gestegen levensverwachting. Dankzij betere gezondheidszorg, werk- en leefomstandigheden, voeding en hygiëne worden we met zijn allen ouder dan ooit tevoren.

De hogere gemiddelde leeftijd brengt nieuwe rituelen, levensfasen en familiebanden met zich mee. Werken we vroeger tot het niet meer ging, dan is het pensioen vandaag vooral een tijd van fietsen, reizen en zorg dragen voor de klein- of achterkleinkinderen. Binnen een familie nemen drie, vier generaties elkaar op sleeptouw. Ze wisselen verhalen uit en maken samen uitstapjes.

Hoewel we onze grijze haren en rimpels graag camoufleren, hechten we veel waarde aan wijsheid en ervaring. Nostalgie is hipper dan ooit.

OPGROEIEN

MEI

10

Als op Hemelvaartsdag kinderen hun communiefeest vieren—een nieuwe fiets, prentjes om uit te wisselen, een ijslasm als dessert—staan ze wellicht niet stil bij de symboliek van het moment. Rond hun twaalfde slaan ze de brug van kind naar volwassene, fysiek en mentaal. De puberteit begint. Vorige generaties hadden daar een godsdienstig ritueel voor, de plechtige communie met het vormsel. Katholieke gelovigen vieren het nog op die manier.

Maar ook verschillende andere overgangsrituelen zijn in ons land al jaren ingeburgerd. De bar mitzwa en de bat mitzwa bij de joden, de islamitische besnijdenisfeesten, de jukai-ceremonie als initiatie tot het boeddhisme, het lente-feest voor vrijzinnigen. Stuk voor stuk vieren ze het ontluiken van de jeugd. Iedere cultuur heeft zijn eigen inwijdingsriten, overal ter wereld.

Eerste en plechtige communie vormen de start en het hoogtepunt van de katholieke opvoeding. Er gaan lange voorbereidingen aan vooraf, catechismus in de hand.

In het begin van de vorige eeuw betekent het Heilig Vormsel meteen ook een sociale overgang. Vanaf die dag behandelen we twaalfjarigen als volwassenen. Naast religieuze geschenken krijgen jongens een scheermes of een pijp, meisjes een uitzet met linnengoed en servies voor na hun huwelijk. Communicanten drinken voor het eerst een glas alcohol. Kuchend roken ze hun eerste sigaar.

ROUWEN

JUNI

3

We zijn in rouw. Een geliefde is gestorven, vandaag is de begrafenis. De familie heeft gekozen voor een plechtigheid in het crematorium, gevolgd door een koffietafel en een rouwmoment op de strooiweide. Het wordt een lastige dag.

Tenzij het om een onverwacht overlijden gaat, sterven de meeste mensen vandaag niet thuis maar in het ziekenhuis. Daarna worden ze in een gespecialiseerd uitvaartcentrum opgebaard. Sommige religieuze stromingen zijn principieel tegen crematie.

Bij onze voorouders kondigt het 'wenen' van de kerkklok een overlijden aan. Het lichaam van de overledene blijft nog enkele dagen in huis. Vrienden en familie brengen daar een laatste groet. Dag en nacht wordt er gewaakt, gehuild, rozenkransen gepreveld en gebeden voor een plek in het hiernamaals. Ramen blijven dicht. Zwarte kledij en een periode van soberheid en stilte maken deel uit van de strenge rouwvoorschriften.

Op de dag van de begrafenis stroomt de kerk vol. In stoet loopt de hele gemeenschap de houten kist achterna, tot op de begraafplaats in het hart van het dorp. Elk graf is uniek, het grafschrift met zorg gekozen.

Vandaag de dag vinden we de meeste kerkhoven aan de rand van het dorp of de stad. De grafzerken worden kleiner, de urnentuin breidt uit. Veel moslims worden begraven in hun land van herkomst. *Voor altijd in ons hart.*

JONG

JULI

5

De examens zijn achter de rug, de vakantie staat voor de deur. Een weide in Vlaams-Brabant is heel even het centrum van het land. Rock Werchter opent zijn deuren, goed voor vier dagen boordevol muziek en plezier. Jongeren kijken er al maanden naar uit. Ouders maken zich zorgen. Wat is dat toch met de jeugd van tegenwoordig?

Jongeren zijn er vanzelfsprekend altijd geweest. Maar pas sinds de jaren 1960 beschouwen we hen als een aparte groep met eigen interesses, verlangens en gedragsregels. Jongeren zetten zich af tegen oudere generaties. Via muziek, mode, haarstijl en taalgebruik bouwen ze een nieuwe identiteit op. Media en reclame zetten deze sociale hiërarchie in de verf. Ze schuiven rolmodellen naar voren en moedigen de jeugd tot consumptie aan.

De manier waarop jongeren de buitenwereld opnemen, evolueert bliksemsnel. Van papieren kranten en tijdschriften over websites tot sociale media. Van discussies tijdens een *happening* tot twisten in de chatroom. Volgens de Belgische wetgeving zijn we op onze achttiende verjaardag volwassen. We krijgen stemrecht en dragen de volle verantwoordelijkheid voor onze daden.

De militaire dienstplicht is al jaren afgeschaft. Afhankelijk van de noden van de krijgsmacht of de politieke wereldsituatie wordt de duur en de invulling van de dienstplicht in de loop van de vorige eeuw verschillende keren aangepast. Vanaf 1963 kunnen gewetensbezwaarden een vervangende burgerdienst opnemen.

De blik van oudere op jongere generaties blijft onveranderd. Zij zien de zeden verloederen en het respect verdwijnen.

VAKANTIE

AUGUSTUS

24

Juicht iedereen, de kermis is weer in het dorp. De draaimolen, het eendjeskraam, de suikerspinnen en de olieballen. Wie weet zijn zelfs de botsautootjes erbij. Het is een van de hoogtepunten van onze vakantie.

In 1936 is het betaald verlof wettelijk vastgelegd, de *congé payé*. Door de jaren heen evolueert de voltijdse werkweek van 48 naar 40 en 38 uren. Sportclubs, fanfares en toneelgezelschappen schieten als paddenstoelen uit de grond. Vaak ontstaan ze binnen een van de drie politieke zuilen: katholiek, liberaal of socialistisch.

In het begin van de twintigste eeuw versturen we vooral binnenlandse postkaarten. Uit kuuroorden of dorpjes aan de kust. Onze groeten verwijzen naar gezondheid, voeding en religie. Het eten is lekker, de lucht gezond. Reizen moet verantwoord zijn. Het moet lichaam en geest versterken.

De opkomst van de trein, de auto en het vliegtuig gaat hand in hand met de groei van onze vrije tijd. We reizen almaar verder. Met de bus naar Lourdes, in de wagen tot in Benidorm, op het vliegtuig richting Turkse Riviera. Massatoerisme op campings en in hotels is het gevolg. Met een wagen vol koffers bezoeken Belgen van andere origine hun land van oorsprong.

Onze keuken wordt diverser. In de woonkamer duiken exotische souvenirs op. Schoolvakanties duren twee maanden. Het bouwverlof is een norm. Jeugdverenigingen starten een nieuw kalenderjaar, kinderen leren hun sportclub kennen.

SCHOOL

SEPTEMBER

1

Het is zover, er is geen ontkomen aan. Alle kinderen gaan vandaag terug naar school. Met de boekentas op de rug en kriebels in de buik. Hoe zou het met de anderen zijn?

We kennen leerplicht en geen schoolplicht. Privé-onderwijs kan dus ook. Vandaag zijn we voltijds leerplichtig tot zestien en deeltijds tot achttien jaar. Opleidingen met evenveel praktijk als theorie zijn algemeen aanvaard. Verschillende soorten onderwijs gedijen naast elkaar. Verder studeren aan hogescholen en universiteiten is niet langer een privilege van de rijken.

Op de schoolbanken zitten jongens en meisjes broederlijk schouder aan schouder. Ze volgen op dezelfde manier onderwijs. Katholieke godsdienstleer is maar een van de opties. Zedenleer of islam kan evengoed. Het gebruik van computers of tablets is niet meer weg te denken.

De klas van vroeger ziet er helemaal anders uit. Leerlingen oefenen met griffels op leien, later met pen en inkt. Vlekken of fouten kunnen op weinig genade rekenen. Schrijven met de linkerhand is uit den boze. Orde, tucht en discipline primeren. Leraars straffen met het zweepje of met ezelsoeren. Jongens en meisjes gaan naar afzonderlijke scholen. Jongens worden klaargestoomd voor een taak als kostwinner, meisjes voor hun rol als huisvrouw. Techniek en wetenschap voor het ene geslacht, koken en naaien voor het andere.

Enkele tradities blijven in gebruik. De schoolfoto graaf komt nog elk jaar langs en spelletjes als handklap of knikkeren zijn bekend bij jong en oud.

TROUWEN

SEPTEMBER

18

Vandaag is een heuglijke dag. We zijn uitgenodigd voor het huwelijksfeest van goede vrienden. Na een korte ceremonie in het stadhuis rijden we naar de feestzaal. We zijn helemaal klaar voor een avond op de dansvloer.

Huwen is lang een sluitende voorwaarde voor het krijgen van kinderen. We vinden onze man of vrouw op het bal en hopen op goedkeuring van onze ouders. Na het aanzoek volgt de verloving, bezegeld met een verlovingsring. Volgens de traditie mogen bruid en bruidegom pas tijdens de huwelijksnacht voor het eerst samen slapen.

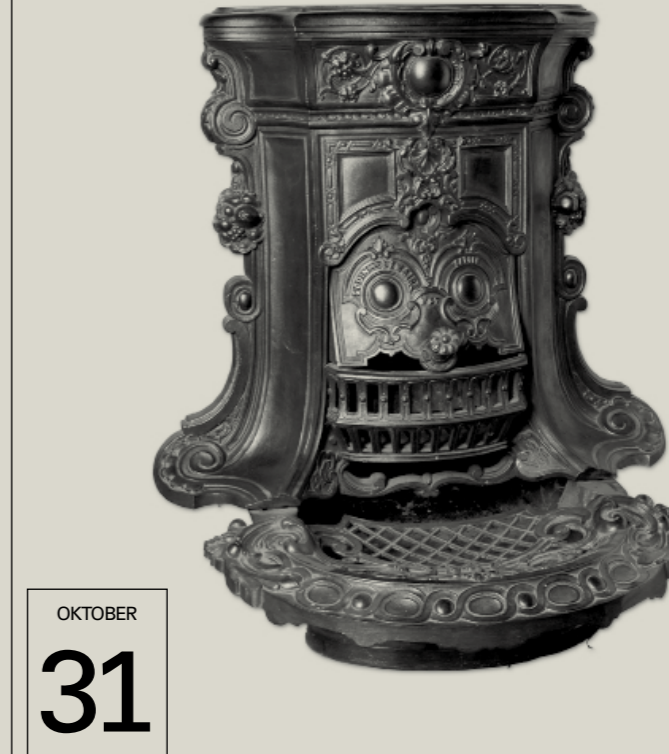
In de kerk wisselen we ringen uit, een innige kus, de belofte van eeuwige trouw. In goede en kwade dagen. Bij het naar buiten gaan strooien familie en vrienden rijst over onze hoofden. De huwelijksfoto graaf kan aan zijn reportage beginnen.

In het trouwboekje komen onze rechten en plichten, en enkele lege bladzijden voor de geboortedata en namen van onze toekomstige kinderen. Gezinnen zijn nog veel groter dan vandaag.

Tegenwoordig is huwen een optie, geen plicht. Sinds 2003 mogen ook partners van hetzelfde geslacht in naam van de wet trouwen. Samenlevingscontracten zijn populair, scheidingen al lang geen uitzondering meer.

Op veel burgerlijke huwelijksfeesten blijft de openingsdans een sleutelmoment. *Du* van Peter Maffay is gelukkig niet langer een klassieker in het genre.

AVOND

OKTOBER

31

Het is 31 oktober 1953. De hele straat zit opeengepakt in de woonkamer van de burens, van Halloween vieren is nog geen sprake. Zij hebben als eerste de televisie in huis gehaald, de nieuwe uitvinding waar iedereen het al weken over heeft. We zijn nieuwsgierig. Bewegende beelden op een scherm, wat zal dat geven? Stil, het is half acht. Een vrouw verschijnt, in zwart en wit. Ze zegt dat we welkom zijn. Een blijspel gaat van start. *Drie dozijn rode rozen*, met Paula Sémer. We zitten aan het scherm gekluisterd.

Tot dan is de radio het belangrijkste medium waarmee het nieuws tot in de huiskamer komt. 's Avonds vormen we zoals veel families een kring rond de Leuvense stoof. We verwarmen ons aan elkaars verhalen. Roddels, kluchten, sprookjes, anekdotes uit de familiegeschiedenis: het is een vast ritueel voor het slapengaan.

Voor wie niet kan lezen of schrijven zijn deze verhalen van groot belang. Kranten lezen we hardop aan elkaar voor. In zijn wekelijkse preek verwijst 'mijnheer pastoor' naar de actualiteit. Marktkramers zingen over legendes en actuele drama's. Kinderen kijken met open mond naar het poppenspel. Stripverhalen spreken jong en oud aan.

Onze boekenplank raakt zoetjesaan gevuld. Een encyclopedie, een bijbel, een boek over klussen of koken, verzamelingen over voetballers of filmvedetten, *Het verdriet van België* van Hugo Claus.

Tegenwoordig kijken we tv op verschillende schermen. De Leuvense stoof is een museumstuk. En wie kent Paula Sémer nog?

NOVEMBER

5

De herfst is in het land. Het winteruur dompelt ons in donkere onder. Van buiten brengen we niet alleen een lopende neus mee, aan onze schoenen kleven ook bladeren en modder. De jaarlijkse herfstschonmaak dringt zich op.

Althans, zo ging het vroeger. Toen dienstencheques nog een verre toekomstdroom waren. Medio twintigste eeuw besteed een huisvrouw met vier kinderen ongeveer zestig uur per week aan het huishouden. Wassen, koken en de kinderen verzorgen: het houdt nooit op.

Vanaf de jaren 1950 komt het ene na het andere huishoudelijke apparaat op de markt. Ze werken elektrisch en nemen ons veel werk uit handen. Advertenties overspoelen het straatbeeld. Elk apparaat is beter, sneller en properder dan de concurrentie. Stofzuigers, strijkijzers en mixers zijn er in alle kleuren en formaten. Allemaal vechten ze om de gunst van de klant. In de consumptiemaatschappij die na de Tweede Wereldoorlog opbloeit, krijgen meer en meer huizen elektriciteit, gas en stromend water. Spaarzegels en huishoudbonnen knippen we gretig uit de krant. Onze koopkracht stijgt.

Maar niet elk apparaat blijkt even nuttig als de reclame ons voorspiegelt. Elektrische blikopeners of kroketmachines zijn een moment lang een hype, maar verdwijnen vervolgens in een doos op zolder. Blijvers zijn de koelkast, de diepvries en vooral de wasmachine. Die laatste spaart de huisvrouw tot twee dagen tijd uit.

DECEMBER

6

Zes december is een dag van speelgoed en marsepein. We denken terug aan de liedjes uit onze jeugd. *Zie ginds komt de stoomboot. Daar wordt aan de deur geklopt. Sinterklaas kapoentje.* De deuntjes zijn onmogelijk uit het hoofd te krijgen. Al lijken sommige teksten rijp voor aanpassing. 'Sint Niklaasje, kom maar binnen met je knecht' klinkt niet meer van deze tijd.

Tot voor kort is Zwarte Piet het bestraffende hulpje. Zijn roe boezemt angst in. Stoute kinderen verdwijnen in de zak. Vandaag is hij de speelse metgezel van Sinterklaas, met een zak vol snoep en speelgoed in de hand.

Elke generatie kinderen kijkt met spanning naar de komst van Sinterklaas uit. Dagen van tevoren leggen we een suikerklontje en een wortel in ons schoentje, flesje bier ernaast. Op 6 december kunnen we niet snel genoeg uit bed. Stel je voor dat hij niet is geweest.

Het speelgoed dat de Sint door de schoorsteen laat vallen, is een afspiegeling van de tijdgeest en de welvaart. In vroegere tijden zijn de houten schommelpaarden, de tinnen soldaten, de plastic barbiepoppen en de hoelahoep erg gewild. Tegenwoordig staan computerspellen en prinsessen van Disney hoog op het verlanglijstje. Hoor, wie klopt daar?

Foto's museumkamers © Patrick Henry

De Vrienden en de Feesten

En dan zijn er de tientallen vrijwilligers die nauw betrokken zijn bij de Gentse Feesten, Patersholfeesten en openingen van tentoonstellingen. Sinds het begin van de Vrienden spelen zij een belangrijke rol bij de organisatie van de Gentse Feesten en Patersholfeesten, en bij de uitstraling ervan bij het publiek. Sinds 2014 nemen de Vrienden met succes de volledige programmatie en organisatie van de Gentse Feesten op zich. 2014 was een bijzonder jaar voor het museum en voor de Vrienden. Als gevolg van een herstructurering van het Gentse museumlandschap besliste het Gentse stadsbestuur tot de bundeling van haar musea in twee Autonome Gemeentebedrijven. Dit betekende het einde van de gemeentelijke vzw als beheersstructuur voor het Huis van Alijn. Vanaf 2014 werd de relatie tussen de Vrienden van het Huis van Alijn vzw en het Autonoom Gemeentebedrijf Erfgoed—waar het Huis van Alijn samen met het STAM en het MIAT deel van uitmaken—vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Ondanks de gewijzigde structuur bleef de opdracht van de Vrienden van het Huis van Alijn vzw rechtstreeks gebonden aan het Huis van Alijn.

Vanaf eind 2014 nam Kurt Lootens het voorzitterschap over van Arthur Schiepers. Kurt vormde samen met andere Vrienden sinds 2012 de drijvende kracht achter Livemuziek@Alijn. Deze donderdagavonden zijn intussen niet meer weg te denken en trekken nog steeds een nieuw en jong publiek aan. In 2017 verwezenlijkte het Huis van Alijn een volledige vernieuwing van de vaste museumpresentatie, mede dankzij 30.000 euro die de Vrienden hebben bijgedragen. Bovendien kreeg ook het museumcafé een grondige make-over, volledig door de Vrienden gerealiseerd en gefinancierd.

Het is dankzij de inzet van velen dat de Vrienden en het museum zich verder kunnen ontwikkelen. We kijken met trots terug en met veel gedrevenheid vooruit!

SYLVIE DHAENE, KURT LOOTENS EN ANN VAN NIEUWENHUYSE OVER DE VRIENDEN

Sylvie maakte de oprichting van de Vrienden in 1998 van dichtbij mee, Kurt is de huidige voorzitter en al jaren als Vriend actief, Ann is sinds 2015 directeur van het Huis van Alijn. We stelden hen enkele vragen over de Vrienden.

Wat is jouw mooiste herinnering aan de Vrienden?

Ik heb véééél schone herinneringen aan de Vrienden. De sfeer en de avonturen tijdens de vele Gentse en Patersholfeesten, samen met de vele vrijwilligers en studenten, van 's morgens tot 's avonds, weer of geen weer... Maar een absoluut hoogtepunt is de museumshop. Zonder de Vrienden zou het nooit mogelijk geweest zijn om de shop op te starten. De opening van het winkeltje aan de Kraanlei was één groot feest. Een memorabele Winterdrink was dat. Ook het afscheid van Arthur, de voorstelling met Pierke, was onvergetelijk, warm en tranen met tuiten gelachen!

Hoe zie je de Vrienden nog verder evolueren?

De afgelopen 20 jaar is gedragen door een zeer gemotiveerde en geëngageerde groep van vrijwilligers die de Vrienden hebben uitgebouwd. Sommigen zijn er van bij de start bij, maar wat de groep sterk maakt is dat er ook nieuwe mensen zijn bijgekomen, waardoor de dynamiek blijft. Het zou fantastisch zijn als de sfeer en de filosofie 'tuupe tegoare' de komende 20 jaar ook stand houdt. De groepsfoto die wordt gemaakt tijdens het jaarlijkse bedankingsfeestje, en die ik dan op de Vriendenpagina op Facebook zie verschijnen, wel, daar word ik gewoon erg blij van.

Heb je nog een wens voor de Vrienden?

Wat ik de Vrienden wens: dat er altijd weer opnieuw vrijwilligers met goesting de weg vinden, die dan voorzichtig zeggen 'ik kom eens een keertje helpen' en dat dat keertje dan eigenlijk 'blijven' blijft.

Jij bent al voorzitter vanaf de Winterdrink 2014: Wat zijn voor jou al schone momenten geweest?

Als ik terugkijk zijn er heel veel mooie momenten, te veel om op te noemen want het gaat om zo veel uiteenlopende activiteiten. Zeker de Gentse feesten en Patersholfeesten, dat zijn heel intense periodes waar je heel veel Vrienden ziet. De mooiste herinnering heb ik aan de eerste Gentse Feesten die de Vrienden volledig zelf organiseerden in 2014. De eerste is altijd iets speciaal. Sylvie Dhaene was gelukkig onze gids in het organisatorische kluwen. Veel stress maar ook veel gelachen. Er was veel gedoe achter de schermen, zoals de geluidsinstallatie die het liet afweten, maar uiteindelijk waren het fantastische feesten.

Hoe zie jij de toekomst van de Vrienden?

Ik heb mij vaak de bedenking gemaakt of dit kon blijven duren, en dacht dat het moeilijk zou worden voor de Vrienden. Maar het leuke is dat er zich voortdurend nieuwe mensen aandienen die zich ook willen engageren, er komen nieuwe waarden bij, nieuwe vrijwilligers,... en zo blijven we in beweging.

Heb jij nog een wens voor de Vrienden?

Ik hoop dat de Vrienden binnen 10 of 20 jaar nog steeds een even (grote) enthousiaste groep van vrijwilligers zijn, een mix van jong en oud die zich belangeloos inzetten. Het is vandaag de dag niet zo evident om mensen te vinden die zich blijven engageren voor één vereniging of voor één doel... Bij de Vrienden blijft het hopelijk lukken. Maar daar maak ik mij niet te veel zorgen in, de Vrienden dat is iets speciaals en dat laat je zomaar niet los, daar blijf je naar terugkomen.

Hoe zie jij de relatie tussen het museum en de Vrienden?

Toen ik startte als directeur van het Huis van Alijn en ik de werking van de Vrienden leerde kennen, was ik vooral verbaasd over hoe veel Vrienden zich vrijwillig willen inzetten voor de werking. Vandaag klagen vrijwilligersverenigingen over een gebrek aan enthousiasme, (gratis) inzet van de mensen. Wel, hier bewijzen we het tegendeel. De samenwerking met de Vrienden is ook belangrijk om ons museum relevant te houden in de samenleving. Daar zorgen we samen voor. Medewerkers, vrijwilligers, Vrienden werken allemaal samen aan de toekomst van het museum, en dat maakt ons zo speciaal.

Wat is jouw wens voor de Vrienden?

Ik wens de Vrienden een oneindige toekomst toe. Ik hoop dat de Vrienden de gezellige, leuke bende blijven, waar iedereen (van waar ze ook komen of wie ze ook zijn), zich thuis en betrokken voelt. Ik hoop dat er ook veel jongere mensen enthousiast kunnen worden gemaakt om in te stappen in het verhaal dat onze Vrienden schrijven. Op naar de 1.000 Vrienden!

20 JAAR VRIENDEN
GROOT VRIENDENFEEST
ZA 22.9 2018

VRIENDENNIEUWS

16:00
APÉRO
DES AMIS &
OPTREDEN
ROCK AU VIN

18:00
BUFFET

20:00
LES
CERVEAUX
LENTS

22:00-01:00
DJ KRISTOFYSABIE

PRAKTISCHE INFO VOLGT!

Huis van Alijn op bezoek in woonzorgcentra met expo KERMIS

HUIS VAN ALIJN OP BEZOEK pakt uit met de nieuwe expo KERMIS, op maat van woonzorgcentra. Het museum treedt buiten de muren om via de museumcollectie herinneringen van bewoners te helpen triggeren.

Op 4 mei ging de expo KERMIS van start in woonzorgcentrum De Liberteyt in Wondelgem. Deze expo kadert in het project HUIS VAN ALIJN OP BEZOEK, een samenwerking tussen het museum en OCMW Gent, waarbij erfgoed en zorg hand in hand gaan.

Voor woonzorgcentra is het een uitdaging om impact te creëren op het welzijn en de gezondheid van de bewoners. Hierbij zoeken ze hoe persoonlijke levensverhalen en herinneringen van bewoners kunnen worden ingezet. Dit verbindt woonzorgcentra en het Huis van Alijn, museum van het dagelijks leven. Het museum bouwde de afgelopen jaren expertise op rond herinnering, om ouderen—ook ouderen met dementie—via de museumcollectie te helpen herinneren. Museummedewerkers die met collectiestukken op bezoek gingen in woonzorgcentra, evolueerde naar het beschikbaar stellen van materiaal. Sinds 2016 is deze samenwerking uitgegroeid tot HUIS VAN ALIJN OP BEZOEK, een veelzijdig programma op maat buiten de museummuren, waaronder een tentoonstelling, een aanbod activiteiten en advies en tips voor zorgmedewerkers rond herinnering, in samenspraak met de opleiding Ergotherapie van de Hogeschool Gent.

De nieuwe generatie bewoners van woonzorgcentra wil bovendien kunnen blijven genieten van bezoeken aan musea en culturele evenementen. In de praktijk is een bezoek ter plaatse slechts weggelegd voor een klein aantal bewoners. HUIS VAN ALIJN OP BEZOEK biedt een alternatief.

Meer info: www.huisvanalijn.be

Boek Autismevriendelijk museum

Mensen met autisme ondervinden vaak moeilijkheden om volwaardig deel te nemen aan onze samenleving. Het Huis van Alijn streeft ernaar het volledige museumbezoek (voor, tijdens en na) autismevriendelijk te maken. Dat doen we via enkele weloverwogen ingrepen in de communicatie, het onthaal en het museumparcours.

Bart De Nil en Liesa Rutsaert, toegankelijkheidsmedewerker van het Huis van Alijn, schreven met 'Autismevriendelijk museum. Het creëren van een toegankelijk museumbezoek voor kinderen en jongeren met autisme' een boek vol tips & tricks voor het creëren van een toegankelijk museumbezoek voor kinderen en jongeren met autisme.

Het boek is een uitgave van Politeia, FARO en het Huis van Alijn. Je kan het bestellen bij Politeia. 74 pagina's, 29 euro. Meer info: huisvanalijn.be

Huis van Alijn op studiereis in Groot-Brittannië

Samen met een groep van 23 museumprofessionals uit verschillende Vlaamse en Brusselse musea, bracht Liesa Rutsaert in september een bezoek aan Groot-Brittannië. Met verschillende Britse musea gingen ze in dialoog over welzijn, diversiteit, jonge kinderen en gezinnen, ouderen en gemeenschapswerk. Hoe gaan onze collega's aan de

overkant van het kanaal om met prangende vragen als 'hoe sluiten musea (meer) aan bij de samenleving? Hoe blijven musea er ook in de toekomst echt toe doen? Hoe kunnen musea zo betekenisvol mogelijk worden?'

Na een internationale conferentie over 'The inclusive museum' in Manchester Museum, bleef de groep Vlamingen en Brusselaars nog even in het land om enkele uitzonderlijke musea te bezoeken. Het Yorkshire Sculpture Park blinkt uit op het vlak van laagdrempeligheid en het bereiken van gezinnen in kwetsbare situaties. The Hepworth Wakefield toont dan weer de kracht van samenwerking met de buurt. Met de slogan 'Open as usual' bewijst het Birmingham Museum & Art Gallery dat het samenwerken van alle musea in één regio of stad het mogelijk maakt om meer mensen te bereiken. Niet enkel in de bezoekerscijfers zien we dit weerspiegeld, maar ook in de verhalen en objecten in de musea. De Manchester Art Gallery, waar de focus voornamelijk op de mentale gezondheid ligt, betreft voortdurend studenten uit Manchester bij de volledige werking van het museum. Ook het Tate Liverpool Museum en Museum of Liverpool kunnen ons heel wat leren over toegankelijkheid.

Het is duidelijk dat België en Groot-Brittannië voor dezelfde uitdagingen staan, maar de Britten staan toch al wat stapjes verder. Een museum heeft er een grote sociale meerwaarde en creëert een impact in de gemeenschappen rond het museum. Ook in België begint de sociale rol van een museum meer en meer vorm te krijgen. Het Huis van Alijn is daarin een pionier. Projecten zoals HUIS VAN ALIJN OP BEZOEK, samenwerking met de buurtwerking Patershol en de groeiende toegankelijkheid zijn mooie voorbeelden. In de toekomst zetten we nog meer in op het samenwerken met diverse gemeenschappen.

Op de website van FARO kan je een blog vinden over de volledige studiereis en meer info over elk museum en hun projecten.

www.faro.be

VERWACHT EXPO

Vlaanderen
verbeelding werkt

Het Huis van Alijn wordt gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap en de Stad Gent v.v.: Annelies Storms, Botermarkt 1, Gent / affiche: Randoald Sabbe

ROOK

19.10'18-22.04'19

HUIS VAN ALIJN

Vlaanderen
verbeelding werkt

Het Huis van Alijn wordt gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap en de Stad Gent
v.v.: Annelies Storme, Botermarkt 1, Gent / artistiek: Rensbaert Sabbe

ROOK

19.10'18-22.04'19

Huis van Alijn in Oxford: seminarie rond emoties, musea en herinnering

De rituelen, tradities en gewoontes van het dagelijks leven zitten barstensvol emoties. Al enkele jaren verdiept het Huis van Alijn zich in emotiegeschiedenis, in België een relatief onbekend onderzoeksterrein. Internationaal staat het academisch onderzoek naar emotiegeschiedenis hoog op de agenda. Els Veraverbeke volgt dit nauw op en heeft goede contacten met o.a. het Britse Centre of History of Emotions.

Ook in Oxford zijn heel wat academici gespecialiseerd in emotiegeschiedenis. Aan de Oxford Brookes University werd van maart tot mei een seminarierreeks georganiseerd onder de titel 'Emotions across the disciplines'. Deze reeks werd afgesloten met een seminarie rond 'Emotions, Museums & Memory'. Deze titel lijkt op maat van het Huis van Alijn geschreven; emoties en herinnering zijn begrippen die centraal in de werking staan.

De organisatoren Dr. Sally Holloway en Dr. Alexandra Macht zijn de drijvende kracht achter tal van initiatieven rond emotiegeschiedenis binnen de Oxford Brookes University. Deze doctorandi voeren zelf academisch onderzoek rond emotiegeschiedenis. Zo is dr. Sally Holloway gespecialiseerd in onderzoek rond het uiten van

liefde in het Victoriaanse Engeland. Dr. Alexandra Macht verbindt sociologie en emotiegeschiedenis. Beide zijn ervan overtuigd dat de kracht van academisch onderzoek rond emotiegeschiedenis schuilt in een verregaande interdisciplinaire aanpak. Daarom dat dit seminarie sprekers uit diverse disciplines een forum gaf.

Het slotseminarie zette de betekenis van emotiegeschiedenis voor musea centraal. Nadat de organisatoren hun onderzoek en het centrum toelichten was het woord voor de centrale gasten: Dr. Ingrid Medby en Prof. Dr. Sheila Watson. Dr. Ingrid Medby is geologe en dit toont meteen hoe breed de interdisciplinaire aanpak gaat. Zij focust algemeen op de impact van de omgeving op de emoties van mensen, actueel en in het verleden. Onder de titel 'Arctic Geopolitical Memory from Mystery to Museum' onderzocht zij de Noordpoolexpeditie van Sir John Franklin (1845) waarbij twee schepen verdwenen. Bij haar onderzoek was er van bij het begin veel aandacht voor emotiegeschiedenis. Op basis hiervan kwam de reizende expo 'Death in Ice' tot stand, met de nadruk op emoties; zowel van de zeevaarders alsook van de families die achterbleven en hoe zij omgingen met het mysterieus verdwijnen van hun mannen en de boten.

Prof. Dr. Sheila Watson gaf de slotlezing. Zij is verbonden aan de University of Leister en werkte al met

heel wat Britse musea samen. Wat haar bijzonder opvalt is de toenemende tendens om emoties centraal te stellen in musea. Naast gedegen historisch onderzoek en een goed onderbouwde selectie, is scenografie een belangrijke sleutel in het integreren van emoties in een museumopstelling. Een multisensoriële aanpak staat hierbij voorop. Het is dan ook van groot belang de wetenschappelijke onderbouw van emotiegeschiedenis is alle basisfuncties van een museum mee te nemen. Dr. Sheila Watson is ervan overtuigd dat het verdiepend onderzoek rond emotiegeschiedenis dat nu wereldwijd zijn plek opeist, een grote meerwaarde kan betekenen voor musea, monumenten en erfgoedinstellingen.

VRIEND WORDEN

De Vrienden van het Huis van Alijn vzw
Kraanlei 65 9000 Gent
T 0032 9 235 38 00
vrienden@huisvanalijn.be
huisvanalijn.be

Truife Tezoare

2003

OOK VRIEND WORDEN VAN HET HUIS VAN ALIJN? BOUW MEE AAN DE TOEKOMST VAN HET MUSEUM! GENIET VAN VELE EXTRA'S

LIDMAATSCHAP
€15 (individueel)
€25 (duolidmaatschap)
€75 (bedrijfslidmaatschap)

Het lidgeld betaal je na overschrijving op
IBAN BE 25 4412 0680 7182, BIC KREDBB
of cash / per bankkaart in de museumshop
of aan de balie. Na ontvangst van je betaling
krijg je je lidkaart thuis bezorgd.

VRIENDEN STEUNEN HET MUSEUM EN GENIETEN VAN VOLGENDE VOORDELEN

- Gratis en onbeperkt toegang tot het museum én tijdelijke tentoonstellingen (op vertoon van de vriendenpas)
- Uitnodigingen voor openingen van tentoonstellingen en activiteiten van het museum
- Reducties op betalende activiteiten van het museum (lezingen, cursussen, uitstappen...)
- 10% korting op aankopen in de Museumshop
- het Museumjournaal (2x jaar) en nieuwsbrieven (4x jaar)
- uitnodigingen voor excursies in binnen- en buitenland en speciale vriendenbijeenkomsten
- 1 gratis toegang voor het Openlucht museum Bokrijk
- 50% korting op de individuele toegangsprijs van het Speelgoedmuseum in Mechelen

VOLG DE ACTIVITEITEN OP DE VOET

1988

HUISVANALIJN.BE FACEBOOK.COM/HUISVANALIJN

Bent u een regelmatige gast of bent u van plan ons in de toekomst nog te bezoeken? U wilt het museum graag van dichtbij volgen? Misschien is het wel iets voor u om Vriend van het museum te worden! Als Vriend van Het Huis van Alijn laat u merken dat het museum u na aan het hart ligt. Dankzij uw betrokkenheid bouwt u mee aan de toekomst van het museum. De vriendenkring wordt dagelijks groter!

In het museumcafé of online op huisvanalijn.be vindt u de flyer (zie p. 18).
Er is ook de mogelijkheid om een lidmaatschap cadeau te doen!

Het Huis van Alijn
Kraanlei 65, 9000 Gent
T 0032 9 235 38 00
info@huisvanalijn.be
huisvanalijn.be

Openingsuren

- Museum
ma, di, do, vr 9:00-17:00
gesloten op woensdag
za, zo, schoolvakanties
en feestdagen 10:00-18:00
- Museumcafé
ma, di, do, vr 10:30-17:00
gesloten op woensdag
za, zo, schoolvakanties
en feestdagen 10:30-18:00

Bereikbaarheid

- Het museum ligt in het centrum van Gent, tussen de Vrijdagmarkt en het Gravensteen (beide op 100 meter).
- Gemakkelijk bereikbaar met het openbaar vervoer (Station Gent St.-Pieters of Gent Dampoort).
  - Met de auto neemt u de afrit Gent-Centrum en volgt u de P-route naar Parking Vrijdagmarkt.

FO-40-00377